

hatalmas munkát, mely az utolsó években valóságos barlangkutató üzemmé fejlődött, főleg a Belügy- a Pénzügy- és a Földművelésügyi Minisztériumok, valamint a Magyar Nemzeti Bank erkölcsi és anyagi támogatásának köszönhetjük.

Jelentősek azok a munkák is, amelyeket a Várhegyi barlang és gyűjtemény fejlesztése körül eszközöltünk, valamint azok is, amelyek a Pálvölgyi és Szemlőhegyi barlangokban történtek. Mindezek a kutatások Budapest székesfőváros segélyezése mellett mentek végbe, jelül annak, hogy a székesfőváros vezetősége megértette barlangjaink tudományos, idegenforgalmi és légvédelmi jelentőségét. Bátran állíthatom, hogy a magyar barlangkutatás sorsa ujabban székesfővárosunk kezeibe került.

A Várban folyó nagyszabású munkálatok kihatással voltak más barlangkutató egyesületekre is, amelyek azután kissé távolabbra eső barlangok, szerény keretek között, megkezdték vagy folytatták a munkát. Értem azokat a kutatásokat, amelyek a Solymári és Legény-barlangban megindultak s amelyek a Bükkben, a Mecsekben és a Bakonyban történtek. Sajnos az anyagi támogatás itt olyan csekély, hogy a kutatók majdnem kizárólag saját erejükre vannak utalva..

Társulatunk keretein kívül ugyancsak folyik nagyszabású barlangkutató munka és pedig a Baradlában. Nagy anyagi áldozatokkal végre sikerült ennek a legterjedelmesebb hazai barlangnak az ügyét annyira fellendíteni, hogy a barlang további fejlesztése és karbantartása a jövőben immár biztosítva van.

Mindezeknek a nagyszabású barlangkutatásoknak néhány év előtt még nyoma sem volt. A magyar barlangügynek ilyen mértékben történt kifejlődése évtizedek óta tartó megbeszéléseknek, tervezgetéseknek és erőlködéseknek a következménye. A magyar barlangügynek mai állása szolgáljon fiatal munkatársainknak buzdításul arra, hogy az állandó, kitartó és rendszeres munkának előbb vagy utóbb, de egyszer mindenképpen, el kell hogy jöjjön a kutató legszebb jutalma, a kutatásoknak megfelelő eredménye.

BARLANGKUTATÓ EGYESÜLETEK KÖZLEMÉNYEI.

A Magyar Barlangkutató Társulat 1937 május 25-én *Kadić Ottokár* dr. elnöklése alatt *választmányi ülést* tartott. Az utolsó ülések jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése után *Mottl Mária* dr. titkár a távollevő főtitkár helyett jelenti, hogy *Maros Imre* rendes tag elhunyt. Temetésén a Társulatot ügyvezető elnök képviselte.

Mottl Mária dr. titkár jelenti, hogy a Tapolcai Barlang-Társaság megszűnt. A Társaság 1930-óta a Társulatnak rendes tagja volt. Jelenleg a barlangot a község vette kezelésbe.

Mottl Mária dr. titkár jelenti, hogy a Budapesti Turista-Egyesület Alpesi Osztálya rendes tagul jelentkezett. Választmány a nevezett egyesületet tagjai közé felvette.

Elnök jelenti, hogy a székesfőváros területén levő barlangokban régebben végzett kutatásait kiegészíteni és befejezni kívánja. A Társulat keretein belül végzendő kutatásainál *Avar Ferenc*, *Barbie Lajos* és *Westvinkel József* tagtársak fognak segédkezni. A morfológiai viszonyok kivizsgálására *Kerekes József* dr-t, a geológiai szaktanulmányokra *Jaskó Sándor* dr-t, a felszínre kerülő csontok feldolgozására pedig *Mottl Mária* dr. kisasszonyt kérte fel.

Elnök végül örömmel jelenti, hogy a Társulat pénztárában végre annyi költség gyűlt össze, hogy a „Barlangkutatás“-ból, tíz évi szünetelés után, végre ismét egy füzetet lesz képes kiadni. Ebben a füzetben a titkár kisasszonnyal együtt kutatott és feldolgozott tárkányvidéki barlangok morográfiáját kívánja megjelentetni. Ugyanebben a füzetben jelenik meg *Kerekes József* dr-nak a Tárkányi völgyben végzett geomorfológiai tanulmányainak eredményét összefoglaló szakdolgozata.

Mottl Mária dr.

A Magyar Barlangkutató Társulat 1937 december 14-én *Cholnoky Jenő* dr. elnöklése alatt *választmányi ülést* tartott a következő tárgysorozattal.

Mottl Mária dr. titkár jelenti, hogy elhunytak: *Gorjanovic-Kramberger Károly* dr. zágrábi és *Kyrle György* dr. bécsi egyetemi tanár, a Társulat tiszteleti tagjai; továbbá *Lenhossék Mihály* dr. egyetemi tanár és *Bella Lajos* főreáliskolai igazgató, az egykori Barlangkutató Szakosztálynak elnökei. *Elnök* javasolja, hogy az elhunytakról alkalmas helyen és időben a Társulat megemlékezzen.

Mottl Mária dr. titkár jelenti, hogy a m. kir. Hadimúzeum ünnepélyes megnyitása május hó 29-én volt. A Társulatot ezen az ünnepségen ügyvezető elnök képviselte.

Ügyvezető elnök jelenti, hogy a „Barlangvilág“ VII. köt. 3—4. füzete legközelebb jelenik meg. A füzetben az 1927. évben megtartott barlangkutató kongresszusról emlékezik meg, míg *Jaskó Sándor* dr. külföldi tanulmányútjáról számol be, *Kerekes József* dr. a barlangtani irodalom pótgjegyzékét közli. *Ügyvezető elnök* jelenti továbbá, hogy a „Barlangkutatás“ XVI. köt. 1. füzete is szerkesztés alatt van.

Ügyvezető elnök végül jelenti, hogy *Nagy László* iparművész arra vállalkozott, hogy a Társulat bekötetlen könyveinek bekötését kedvezményes áron elvégzi.

Mottl Mária dr.

A Magyar Barlangkutató Társulat 1937 december 14-én *Kadič Ottokár* dr. elnöklése alatt *szakülést* tartott, amelyen *Mottl Mária* dr. 1936—1937. évi barlangkutatásainak eredményéről számolt be. Ezek a kutatások a m. kir. Földtani Intézet megbízásából történtek.

Az 1936. évben a háromi Szelea-barlangban folytatta az 1913-ban abbamaradt rendszeres ásásokat. Főleg arra törekedett, hogy a barlangkitöltésnek mélyebb protoszolütrei rétegeiből minél több agyagot gyűjtsön. Paleolitos kőeszközökből több kisebb levélhegyet, kőmagot és közepes hegyet, egy nagy árvésőt és egy esontból készült hornyolt hegyet lelt. A barlang hátsó részéből, a sötétszürke rétegből faszénmaradványokat gyűjtött, ezek *Sárkány Sándor* dr. vizsgálatai szerint a *Picea* vagy *Larix* maradványainak bizonyultak.

Az 1937. évben először a eserépfalui *Kecskésalyai barlangban* még hátramaradt kis részt ásatta ki. Itt több szép obszidiánból készült paleolitos eszköz és igen sok jégkorszaki emlősesont került a felszínre. Ezután a Hór-völgyben a *Tardi Gyurka odúját*, a *Perpáci-barlangot*, a *Perpáci-sziklaüregét* és a *Perpáci-kőfülkét* ásatta ki. Az első két üreg ásatása meddőnek bizonyult, míg a többiben érdekes régi neolitos, vagy mezolitos faunára és faszénmaradványokra akadt. Az említettekén kívül még a *Vécsverői-sziklaüregét*, a *Csunyavölgyi zombolyt* és a *Ballavölgyi-sziklaüregét* kutatta át. Valamennyiről térképet készített.

Mottl Mária dr.

A Magyar Barlangkutató Társulat Várhegyi Bizottsága 1937 november 19-én *Kadić Ottokár* dr. elnöklése alatt *ülést* tartott a következő tárgysorozattal.

Elnök jelenti, hogy Budapest székesfőváros polgármesterétől értesítés érkezett, mely szerint *Mottl János* műszaki főfelügyelő a Várhegyi-barlang fölött gyakorolt felügyeletéről lemondott. A barlangban végzendő munkálatok műszaki ellenőrzésével ezentúl az I. kerületi előljárást, mint első fokú építésügyi hatóságot bízta meg. *Elnök* meleg szavakkal emlékezik meg *Mottl János* műszaki főfelügyelő eddigi működéséről s javaslatára a Bizottság jegyzőkönyvi köszönetet szavaz.

Elnök jelentést tesz a székesfővárosnak ezévi 2600 p segélyéből végzett munkálatok eredményéről. A Bizottság ezt az összeget főleg egy alkalmasabb új lejárát megisméltésére használta fel. A lejárát építése *Makoldy József* műszaki tanácsos és *Lippner Károly* székesf. mérnök tervezése szerint történt. Az új lejárát az előljárási épület két udvarát összekötő átjáróból indul ki. Utóbbit átépítettük, válaszfalait lebontottuk, a belőle nyíló első fülkét pénztárnak, a másikat ruhatárnak szántuk, míg a harmadikból indul ki a lépesőlejárát, mely jobbra rövid földalatti folyosóba, ez pedig a végén balra alsó lépesőfeljárátba fordul.

Az építkezésnél nehézségeket okozott a folyosó alján magasra felszálló mésztufa, amely igen szilárdnak bizonyult s ennek kézierővel történt eltávolítása sok időt és pénzt igényelt. A székesfőváros erre további 700 p-t engedélyezett, anélkül, hogy a lejárát teljes kiépítését befejezhettük volna.

A fent említett összegből, az új lejárati építésén kívül még a következő munkák történtek: A barlang első terméből altárót hajtottunk a Szentháromság-utca 3. sz. előjárósági épület alatti barlangpincébe. Elfalaztuk e ház felső pincéjének lejárataát és a Szentháromság-tér 8. sz. előjárósági épület pítvarából új lejáratot építettünk az előbb említett felső pincébe, amely raktárul fog szolgálni. Végül az előjárósági I. udvarán felszedettük és újrarakattuk a kövezetet.

Elnök jeleni, hogy a székesfővárosi kertészet, a Társulat kérésére, az előjárósági első udvart megfelelően parkírozta s ezzel a magas falakkal körülvett, elég komor udvart barátságosabbá tette. Hogy ez megtörtént, a székesfővárosi kertészet vezetőjének: *Morbitzer Dezső* igazgatónak köszönhetjük. A kertészeti munka vezetését *Hollós Lajos* székesf. kertész végezte.

Elnök jelenti, hogy a Hadik-szobor felállításával kapcsolatban Budapest székesfőváros polgármestere 500 p költséget engedélyezett arra, hogy a szobor alatti barlangpincékben megállapítsuk a mésztufa szilárosságát. Ezzel a munkával, egy altáró kivájasával, az Uri-utca 26. sz. barlangpincét megnyitottuk és barlangunkkal összekötöttük.

Barbie Lajos barlanggondnok és pénztáros jelenti, hogy januárius 1-től október 31-ig a Bizottság bevétele 2346.89 p., kiadása pedig 2185.31 p. volt, a pénztárkészlet november 1-én eszerint 161.58 p. volt.

Elnök jelenti, hogy a belépődíjak tiszta jövedelmének javarésztét a gyűjtemény fejlesztésére fordították, ebben a tekintetben a következők történtek: Az egyes termek világítását a mennyezetről lecsüngő gömbalakú világítótestekkel megerősítettük. *Haberl Viktor* szobrász-preparatorral elkészítettük az ősember négy típusának mellszobrát. Ugyancsak Haberl-nál további paleolitikus másolatát rendeltük meg s ezzel a Szeleta- és Mussolini-barlang ősiparának kiállítását tökéletesebbé tettük. Az utolsó teremben két nagy vitrinben kiállítottuk a Baradlában régebben gyűjtött prehistorikus agyagedény-töredékeket, emberi és állati csontokat. Elkészítettük és a pincék falain elhelyeztük a Budai-, Pilis- és Bükk-hegység barlangjainak térképét. A vitrinekben kiállított tárgyakhoz alapul szolgáló szürke papíroslenczék fekete deszkaaljakkal eseréltük ki. A ki nem állított csont- és eserépanyagot erre a célra készített kisebb-nagyobb fadozóokban helyeztük el. A gyűjtött tárgyakat leltároztuk. *Pacher Béla* dr. tanácsjegyző örül, hogy a gyűjtemény ilyen szépen gyarapszik és a székesfőváros lakosságának tanulságos eszközüül szolgál.

Elnök végül jelenti, hogy magában a barlangban újabb változás csak annyiban történt, hogy az egyik kutaknában kötélhágesót s ezen lemászó zombolykutató bábót helyeztek el. Ezzel mutatjuk be a zombolykutató módját.

Avar Ferenc.

A Magyar Barlangkutató Társulat 1938 március 22-én *Chólnoky Jenő* dr. elnöklése alatt, megtartotta *XII. rendes tisztújító közgyűlé-*

sét. Elnök „Gondolatok az ősenber életéről hazánkban” címen megtartja elnöki megnyitó előadását, azután más helyen való elfoglaltsága miatt, az elnöklést átadja *Kadič Ottokár* ügyvezető elnöknek.

Ügyvezető elnök üdvözli a megjelenteket, különösképpen vitéz *Somkuthy József* ny. honvédelmi miniszter, védnököt, *Jovanovič Konstantint*, a jugoszláv követség kiküldöttjét, *Vendl Aladár* dr. műegyetemi tanár, felsőházi tagot, mint a Magyarhóni Földtani Társulat képviselőjét, *Barbie Lajost*, a Magyar Turista Szövetség, *Atzél Friggyest*, a Pannónia Turista-Egyesület Barlangkutató Szakosztálya, *Kerekes József* dr-t, a Budapesti Egyetemi Turista-Egyesület Barlangkutató Szakosztálya és *Jellinek Jánost*, a Budapesti Turista-Egyesület Alpeisi Osztálya képviselőjét.

Ügyvezető elnök felolvassa megemlékezését *Gorjanovič-Kramberger Károly* dr. tiszteleti tagról. *Mozsolics Amália* felolvassa megemlékezését *Kyrle György* dr. tiszteleti tagról. *Ügyvezető elnök* beszámol a magyar barlangkutató állásáról az 1937. évben. *Bógsch László* dr. főtitkár jelentést tesz a Társulat 1937. évi működéséről. *Barbie Lajos* pénztáros előterjeszti jelentését a Társulat 1937. évi pénzforgalmáról és a Várhegyi barlang idegenforgalmáról. Az utolsó három jelentés szövege ebben a füzetben található.

Elnök napirendre tűzi a tisztikar és választmányi tagok megválasztását az 1938-1940. évekre. A szavazás megtörténte után *Szabó István* a szavazatszedő bizottság elnöke kihirdeti a választás eredményét, mely a következő:

Az egyhangúlag megválasztott tisztikar a következő: elnök lett *Cholnoky Jenő* dr. egyetemi tanár, társelnök *Hillebrand Jenő* dr. múzeumi igazgató, egyetemi m. tanár, ügyvezető elnök *Kadič Ottokár* dr. cz. egyetemi tanár, ny. főgeológus, főtitkár *Bógsch László* dr. egyetemi m. tanár, titkár *Mottl Mária* dr. paleontológus, ellenőr *Atzél Frigyes* műszaki tisztviselő, ügyész *Keresztes Béla* dr. ügyvéd, pénztáros *Barbie Lajos* barlanggondnok, múzeumőr *Avar Ferenc* tanárjelölt.

A választmányi tagok megválasztása a következőképpen alakult: *Scherf Emil* dr. főgeológus (21 szavazat), *Kessler Hubert* barlangigazgató (20), *Kolosvári Gábor* dr. múzeumőr, egyetemi m. tanár (20), *Boros Adám* dr. egyetemi m. tanár (19), *Úrckes József* dr. egyetemi tanársegéd (19), *Schönvinszky László* könyv. főtiszt (18), *Vendl Aladár* dr. műegyetemi tanár, felsőházi tag (17), *Gaál István* dr. múzeumi igazgató egyetemi m. tanár (16), *Miklóssy Géza* gyógyszerész (16), *Peregi István* dr. rendőrorvos (16), *Szentes Ferenc* dr. osztálygeológus (15) és *Wesztvinkel József* barlanggondnok (15).

Választmányi póttagok lettek: *Klébert Elemér* műszerész (14), *Jaskó Sándor* dr. egyetemi tanársegéd (13), *Pápa Miklós* dr. székesf. tisztviselő (5), *Sebős Károly* magántisztviselő (5), *Véghelyi János* dr. adjunktus (5), *Kováts Ferenc* műszaki tisztviselő (4), *Endrey Elemér* meteorológus (3) és *Herisch József* kereskedő (3).

Avar Ferenc.

A Magyar Barlangkutató Társulat működése az 1937. évben. Titkári jelentés. A letűnt év Társulatunk életében nem a nagy feltűnések, hanem a csöndes, alkotó munka esztendeje volt, ezért titkári jelentésben is csak szerény eseményekről számolhatok be.

A taglétszámban a következő változások történtek. Társulatunk a múlt évben 2 új taggal gyarapodott, 2 tag kilépett és 3 tag meghalt. Eszerint a tagok száma az év végén a következő volt: 1 védnök, 3 pártfogó, 10 tiszteleti, 1 alapító, 17 levelező és 89 rendes, összesen 121 tag.

Az elhunyt tagok: *Bella Lajos*, *Kyrle György* dr. és *Maros Imre*.

Bella Lajos soproni ny. főreáliskolai igazgató, a Barlangkutató Szakosztálynak éveken át elnöke, a Társulatnak 1926-tól 1931-ig választmányi s 1931-től kezdve tiszteleti tagja volt. Barlangkutató munkálatainkban főleg mint prehistorikus működött közre.

Kyrle György dr. bécsi egyetemi tanár 1927-óta tiszteleti tagunk az osztrák barlangok kiváló kutatója, különösen az elméleti barlangtan művelésével szerzett magának nagy érdemeket. Mint ügyünk őszinte barátja, érdeklődéssel kísérte barlangkutató törekvéseinket.

Maros Imre főgeológus Társulatunknak fennállása óta rendes tagunk volt. A „Barlangkutató” német szövegét ő szerkesztette.

A múlt évben hunyt el *Lenhossék Mihály* dr. egyetemi tanár is, aki nem volt tagunk, de mint a Barlangkutató Szakosztály első elnöke kapcsolódott barlangkutató törekvéseinkbe.

A Társulat ügyeit a közgyűlésen, 3 választmányi ülésen, 3 szakülésen, 2 várhegyi, 1 szemlőhegyi, 1 pálvölgyi és 1 alapszabály-módosító bizottsági ülésen tárgyaltuk. A közgyűlésen és a szaküléseken összesen 6 barlangvonatkozású beszámoló és szakelőadás hangzott el. Előadást tartottak: *Kadič Ottokár* dr. (2.), *Gaál István* dr. (1), *Mottl Mária* dr. (1), *Jaskó Sándor* dr. (1), és *Kerekes József* dr. (1) előadást.

A „Barlangvilág”-ból 2 füzet jelent meg 3 ívnyi terjedelemben. Nagyobb közleményt írtak: *Kadič Ottokár* dr. (2), *Mottl Mária* dr. (1), *Bogsch László* dr. (1), *Jaskó Sándor* dr. (1), *Kerekes József* dr. (1). Kisebb cikkeket és irodalmi jegyzéket közöltek: *Kerekes József* dr. (2) és *Szecsődy József* (1).

Titkárságunkban a múlt évi jelentésben megnevezett társulati tisztviselők a letűnt évben is folytatták barlangvonatkozású tevékenységüket. *Mottl Mária* dr. titkárunk folytatta az előző évben megkezdett barlangi térképek rajzolását és feldolgozását. *Barbie Lajos* gondnok és pénztáros ellátta a Várban folyó munkálatok felügyeletét, a munkásügyet és az elég bonyolult pénzügykezelést. *Avar Ferenc* a könyvtár és gyűjtemény rendezését és leltározását végezte, *Nagy László* könyvek bekötésével volt elfoglalva, *Radványi István* pedig villanyszerelő, prepará-

ló és asztalos-munkát teljesített. Mindannyian végül, de különösen az utolsó, a barlaugtani gyűjteményben, vezetéssel voltak elfoglalva.

Bogsch László dr.

A Magyar Barlangkutató Társulat 1937. évi pénztári jelentése.

A Társulat 1937. évi pénztárforgalma.

B e v é t e l :

Készpénzmaradvány 1936. évről	P	4,012,95
Alaptóki	„	296.—
Tagdíjak	„	417,34
Várbeli barlangpincék feltárására adományok	„	93,065,89
Egyéb adományok	„	494,68
Várhegyi barlang jövedelme	„	3,050,63
Különféle bevételek	„	516,28
Összesen :	P	101,853,77

K i a d á s :

Várbeli barlangpincék feltárása	P	91,215,56
Várbeli barlang és gyűjtemény fejlesztése .	„	2,384,85
Folyóíratra	„	353,47
Telefonbérlet	„	145,21
Postaköltségek	„	102,94
Nyomatványok	„	31,80
Irodai felszerelés	„	52,29
Könyvtár fejlesztése	„	326,21
Térképek rajzolása	„	46,20
Különféle kiadások	„	216,94
Összesen :	P	94,875,47

Bevétel	P	101,853,77
Kiadás	„	94,875,47
Maradék	„	6,978,30

A Várhegyi Bizottság 1937. évi pénzforgalma.

B e v é t e l :

Készpénzmaradvány 1936. évről	P	169,79
Belépődíjak	„	2,400,70
Összesen :	P	2,570,49

K i a d á s :

Anyaggyesület 20 %-os jutaléka	P	480,14
Vezetők díjazása	„	480,02
Világítás	„	239,96
Gyűjtemény fejlesztése	„	798,11
Propaganda	„	124,56
Irodai cikkek	„	90,84
Takarítás, fűtés	„	21,92
Vegyes kiadások	„	149,30
	Összesen : P	2,384,85
Bevétel	P	2,570,49
Kiadás	„	2,384,85
Maradék	P	185,64

A Várhegyi barlang 1937. évi idegenforgalma.

A Várhegyi barlang múlt évi látogatottsága országok és földrészek szerint így oszlik meg: Magyarország 4.661, Németország 274, Ausztria 127, Románia 87, Csehszlovákia 67, Jugoszlávia 64, Angolország 64, Franciaország 41, Olaszország 31, Svédország 26, Hollandia 18, Svajc 16, Finnország 10, Norvégia 7, Lengyelország 5, Törökország 4, Belgium 3, Bulgária, Görögország, Dánia, Észtország, Litvánia, Spanyolország és Montecarlo 1—1, Amerika 53, Kína 16, Ausztrália 10, Japán 7, India és Egyiptom 5—5, Délafrika 3, Jáva és Kanada 2—2, Turkesztán 1. Ismeretlen helyekről 986.

Összegezve a látogatók számát a következőket kapjuk.

Magyarország	4,661
Egyéb Európa	852
Egyéb földrészek	105
Ismeretlen	986
Összesen :	6,604

Barbie Lajos

A Magyar Barlangkutató Társulat 1938 április 28.-án *Kádié Ottokár* dr. elnöklése alatt *választmányi ülést* tartott. *Elnök* üdvözlí az utolsó közgyűlésen megválasztott Választmányt és programot ad a következő három évre.

Előreláthatólag a várbeli barlangpincék feltárása lesz a Társulat működésének gerince. Az egyes minisztériumok alatt feltárt barlangokban az anyag kitermelése már befejeződött s most az építómunka van folyamatban. A Várhegyi barlang szentháromság-utcai szakasza immár teljesen rendezve van és az új lejárati építése is befejezést nyert. Soron van a barlangnak hővítése az Uri-utca felé és a

felállított barlangi gyűjtemény fejlesztése. Tervbe vettük továbbá a Pálvölgyi és Szemlőhegyi barlang fokozatos bővítését és az eddig rendezett szakaszoknak karbantartását.

A „*Barlangkutató*“-nak most megjelent XVI. kötet 1. füzetével megindult e szakfolyóirat folytatása. Azon leszünk, hogy évenként legalább egy terjedelmesebb számot kiadhassunk. A monográfiailag megismertetett tárkányvidéki barlangok után, következik a többi bükkvidéki és székesfővárosi barlang monografiai leírása. Gondot fordítunk végül arra is, hogy tudományszakunkat minél sűrűbben és minél több helyen közérdekű előadásokkal és közleményekkel népszerűvé tegyük.

Az utolsó választmányi ülés és szakülés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése után elnök üdvözli *Bogsch László* dr. főtitkárt abból az alkalomból, hogy magántanári képesítését elérte.

Mottl Mária dr.

A Magyar Barlangkutató Társulat 1938 április 28.-án *Kadiš Otto* kár dr. elnöklése alatt szakülést tartott a következő tárgysorozattal.

Malán Mihály dr. emlékbeszédet tartott *Lenhossék Mihály* dr. egyetemi tanár, az egykori Barlangkutató Szakosztály első elnöke fölött. Az emlékbeszéd szövege egészében folyóiratunk egyik jövőendő számában fog megjelenni.

Pápa Miklós dr. „*Barlangkutató és barlangvédelem*“ címen a barlangkutató jogi szempontból ismerteti és behatóan foglalkozik a közeli múltban a törvényhozás által elfogadott erdőtervénynek természetvédelmi szakaszával.

Kerekes József dr. felhívja a Társulat figyelmét arra a szomorú valóságra, hogy a gyönyörű szép és barlangtani szempontból nagyon érdekes felsőtárkányi Mész-völgyben évek óta köfejtés történik, miáltal ezt a tudományos és turisztai szempontból is nagyon értékes völgyet tudatosan pusztítják; arra kéri a vezetőséget, alkalmas időben a megalakulandó Természetvédelmi Tanácsnál vétót emeljen a folyamatban levő pusztító munka ellen.

Elnök utal arra, hogy a barlangok tulajdonjoga a legbonyolultabb jogi kérdések közé tartozik, főleg azért, mert a barlangok olyan birtoktárgyak, amelyek nem a látható földszinten, hanem a föld mélyén fekszenek. A bányajog és pincejog nem terjeszthető ki a barlangokra. Az elsők, akik speciálisan barlangtörvényt alkottak, az osztrákok. Kívánatos volna, hogy mi, magyarok, az osztrákok példáját követve, saját barlangtörvényünket megvalósítsuk. Elnök vagy tíz év előtt ilyen törvényt szövegezett meg, amely a hazai barlangkutató és barlangvédelem jogi viszonyait rendezné; ez azonban, sajnos, mind-egyik eddig nem emelkedett törvényerőre.

Mottl Mária dr.

untersucht und erschlossen worden. Frau Dr. *Maria Mottl* liess, seitens der *Geologischen Anstalt*, in mehreren Höhlungen des Bükkgebirges Grabungen anstellen. Die *Alpine Sektion des Budapester Touristen—Vereines* liess Treppen bauen in der *Soly-märer Höhle*. Die *Fachsektion für Höhlenkunde des Budapester Universität Touristen—Vereines* setzte fort die in vorigen Jahren in der Ferenchegyér Höhle begonnenen Höhlenenerweiterungen und erforschte einige Höhlen im Bakonyer und Mecsek-Gebirge. Der Fremdenverkehr der *Tapolcaer Schauhöhle*, nahe zum Balatonsee, war auch in diesem Jahr rege.

MITTEILUNG DER HÖHLENFORSCHENDEN VEREINE.

Von Dr. *Maria Mottl*.

In dieser Rubrik werden im ungarischen Teil dieser Zeitschrift jene Angelegenheiten mitgeteilt, die sich in einzelnen mit Höhlenforschung befassenden, Vereinen vollziehen. Hieher gehören Protokollauszüge der Jahresversammlungen, der Ausschuss- und Fachsitzungen, sowie Berichte über andere höhlenforschende Bestrebungen. Alle diese heimischen Bewegungen haben für das Ausland kein besonderes Interesse und werden deswegen im deutschen Anhang nicht mitgeteilt. Statt dessen bringen wir — wie dies im vorangehenden Aufsatz geschehen ist — bloss einen zusammenfassenden Jahresbericht zur Geltung.